

Trons bevarande befästning och de ansvarigas handlingar En förklaring av begreppen fard, sunnah, wajib m fl

Trons bevarande befästning

Tron (al-iman) är det ljus som Allah tänt i de troendes hjärtan. Det skyddande försvarsverk som omger tron är de obligatoriska handlingarna (al-fardh), den nödvändiga (al-wajib), dyrkan i enlighet med Muhammeds föredöme (al-sunnah), de lovvärda handlingarna (al-mustahab), de förtjänstfulla (al-mandub) och de frivilliga (al-nafileh), så som illustrerats nedan:

Sann tro skyddas genom att man omger sig med dyrkan ('ibadah) som visas ovan. De som förstör försvarsverket, dvs de som överger de obligatoriska handlingarna, de nödvändiga och den dyrkan och de handlingar som är sunnah kan bara med möda behålla sin tro.

Förklaringen av den obligatoriska dyrkan och handlingarna (al-fardh), den nödvändiga (al-wajib), de i enlighet med Muhammeds föredöme (al-sunnah), de lovvärda (al-mustahab), de förtjänstfulla (al-mandub) och de frivilliga (al-nafileh) följer nedan.

Al-afal al-mukallafin - de ansvarigas handlingar

Inom religionen Islam finner man både påbud och förbud, som gäller för de muslimska män och kvinnor som har nått puberteten och som är vid sinna fulla bruk. Dessa Islams påbud och förbud kallas för al-taklif, och muslimerna som dessa riktar sig till kallas för de ansvarsfulla (al-mukallaf). De handlingar som al-mukallaf skall fullfölja, eller avstå ifrån kallas för de ansvarigas handlingar (al-afal al-mukallafin):

1, Fardh:

De bud som kunnat bestämmas med ett solitt textuellt och klart bevisat material. Dessa är av två slag:

A, Fard al-ayn: De obligatoriska handlingar i Islam som anses vara uppfyllda på villkor att man själv utfört dem. Dessa omfattar bl a bönen, fastan o s v.

B, Fard al-kifayah: De obligatoriska handlingar som lyfts från hela den muslimska komuniteten förutsatt att de uppfylls av några muslimer. Bland dessa ingår t ex att utföra begravningsbönen, eller att hälsa tillbaks när någon hälsar med fridhälsningen (Assalâmu alaikum). Om ingen uppfyller dessa obligatoriska handlingar är dock hela komuniteten ansvariga.

2, Wâjib:

De bud som bestämts av sådana bevis som inte är fullt så exakta som för fardh. Dessa omfattar bl a witr-bönen och högtidsbönerna, salah al-'Id.

3, Sunnah:

De ord och handlingar som profeten Muhammed (må Guds frid och välsignelser vara över honom) själv utfört eller givit sitt medgivande till. Dessa Traditioner, sunnah, är av två slag:

A, Sunnah al-muakkadah: De sunnah som profeten Muhammed (må Guds frid och välsignelser vara över honom) alltid gjorde och mycket sällan undlät att göra. Dessa omfattar bl a sunnah delen av morgon bönen, salah al-fajr, och den första sunnah delen av middagsbönen, salah al-dhuhr.

B, Sunnah al-ghayr muakkadah: De sunnah som som profeten Muhammed (må Guds frid och välsignelser vara över honom) ofta gjorde, så som t ex sunnahdelen av eftermiddagsbönen, salah al-'Asr och i nattbönen, salah al-'Isha.

4, Mustahab:

De handlingar som som profeten Muhammed (må Guds frid och välsignelser vara över honom) ibland utförde så som t ex att ge allmosor, sadaqah, eller extra, nafilah, fasta utöver den obligatoriska fastan.

5, Mubah:

De handlingar vars utförande inte är någon synd, som t e x att sitta, stå, äta eller dricka mm.

6, Maqruh:

De handlingar vars uppfyllande inte är godkända och som minskar den gudomliga belöningen, sawab, för troshandlingar, så som att t ex titta åt olika håll [dit man inte skall titta] då man ber.

7, Mufsid:

De saker som förstör eller upphäver dyrkan, ibadah, som man påbörjat så som t ex rinnande blod eller var då man har tvagat sig, dvs gjort wudu, att skratta då man ber eller att äta och dricka då man fastar.

8, Haram:

De handlingar som är förbjudna enligt definitiva bevis. Dessa omfattar intoxicanter som alkohol och droger, att göra uppror mot sina föräldrar o s v.

Källa:

Hassan Arian, A concise fiqh, fazilet, Istanbul 1996

